ОТГОВОРИ

ВСС Регистрационен
ВСС-12707 29-10-2026

на въпроси, зададени от съдия Огнян Маладжиков

Отговор на въпрос №1:

Действително, количеството на отводите, изведени от електронния публичен регистър на отводите (ЕПРО), показва през последните няколко години, че техният абсолютен брой нараства, като за предходната 2025 г. са направени общо 41 740 отвода в страната в различните органи на съдебна власт, а от началото на годината(до 18.10.2026г.) те са общо 32 420, като малко над 91% от тях са „самоотводи". Доколкото за предходните 2024г. и 2023г. броят на тези „самоотводи" е 25 160, респ. 19 580, то очевидна е тенденцията към едно главоломно тяхно нарастване, поради което с основание популярност доби в случая и терминът „масови самоотводи".

Отговор на въпрос №2

Очевидно е, че настоящата правна уредба на този институт не съдържа ефективно средство, което да доведе до справяне с този проблем. Бегъл поглед на произволно избрани самоотводи, достъпни в ЕПРО, показва, че при повечето от тях напрактика липсват реални мотиви за отвод, а същите се изчерпват обикновено с формално посочване на законовото основание от съответния процесуален закон за направения самоотвод. В немалко от тях се оставя с впечатлението, че до самоотвод се прибягва или поради усещане за несигурност (напр. поради наличен правен спор с голям интерес, или между страни, имащи икономическа/политическа мощ), т.е. идентифицира се и липса на ефективна и последователна институционална подкрепа, за да не се притеснява съдията за своята реална независимост, или поради липса на лична устойчивост или зрялост, или поради стремеж да се избегне прекомерно натоварване от по-сложни или деликатни дела.

Отговор на въпрос №3

Повече от очевидно е, че за преодоляване на този негативен за съдебната система разрастващ се „феномен" е необходимо да се предприемат стъпки, както с оглед промяна на нормативната уредба, така и с други проактивни мерки, насочени към институционална и лична подкрепа на съдиите, във връзка с възможностите за оказване върху тях на натиск и влияние от вътрешни или външни за системата източници.

В тази връзка удачно е да се въведат и промени в процесуалните закони, които да предоставят възможност на други лица(извън съдия-докладчика или съдебният състав, разглеждащ правния спор) за контрол специално върху самоотводите. Подобен подход е имплементиран в законодателствата на редица държави от ЕС, като там се дава възможност решението за самоотвод

да не се взема еднолично от съдията/съдебния състав, а от председателя на съда или колегиален орган (друг съдебен състав от същия съд или на по-горната инстанция).

Отговор на въпрос №4

Позитивния отговор на предходния въпрос, предпоставя липсата на отговор на настоящият.

С уважение.....

/Явор Колев/